

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 2 IM. G. NARUTOWICZA W SIEDLCACH

Obowiązujące akty prawne dotyczące udzielania uczniom pomocy w wyborze zawodu i kierunku kształcenia

- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. –Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2003 r., Nr 118, poz. 1112, Nr 137, poz. 1304, Nr. 203, poz. 1966, Nr. 228, poz. 2258 oraz z 2004 r., Nr. 96, poz. 959 i Nr 179, poz. 1845).
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz.U. z 1996 r., Nr 67, poz. 329 ze zm.) zobowiązuje placówki oświatowe do "przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia".
- Rozporządzenie MEN z dnia 9 lutego 2007 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół, wprowadza funkcjonowanie wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego i nakłada na dyrektorów i rady pedagogiczne szkół ponadgimnazjalnych” obowiązek organizacji wewnątrzszkolnego systemu poradnictwa zawodowego oraz zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu”.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 13 czerwca 2003 r. w sprawie rodzajów, organizacji oraz sposobu działania publicznych placówek kształcenia ustawicznego i publicznych placówek kształcenia praktycznego, w tym publicznych ośrodków dokształcania i doskonalenia zawodowego (Dz. U. z 2003 r. Nr 132, poz. 1225).
- Rozporządzenie MEN z 23 marca z 2009 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych.
- Memorandum dotyczące kształcenia ustawicznego, uchwalone przez Komisję Europejską w 2000 r.- w punkcie 5 zawiera zalecenia dotyczące profesjonalnej pomocy doradczej dla uczniów i studentów. Państwa Unii Europejskiej stosują te zalecenia w praktyce.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. Nr 168, poz. 1324).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
- Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r.

Cel główny: Pomoc uczniom w planowaniu i wyborze ścieżki edukacyjnej.

Cele szczegółowe:

- wdrażanie uczniów do samopoznania, planowania własnego rozwoju
- wdrażanie uczniów do umiejętności analizy swoich mocnych i słabych stron
- przygotowanie młodzieży do trafnego wyboru drogi dalszego kształcenia i wyboru zawodu
- przygotowanie uczniów do radzenia sobie w sytuacjach trudnych, tj. bezrobocie, stres, problemy zdrowotne
- prowadzenie indywidualnego i grupowego doradztwa zawodowego na terenie szkoły
- aktywizowanie uczniów do poznawania różnych grup zawodowych
- przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjnej

Cel orientacji zawodowej kl. I-VI:

- zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

Cel orientacji zawodowej kl. VII-VIII:

- wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku.

Zadania:

1. Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych przez pedagoga szkolnego, bibliotekę szkolną.
2. Wskazywanie osobom zainteresowanym (młodzieży, rodzicom, nauczycielom) źródeł dodatkowej, rzetelnej informacji na temat ofert szkół).
3. Udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodzicom.
4. Prowadzenie grupowych zajęć aktywizujących, wspierających uczniów w świadomym planowaniu kariery i podjęciu roli zawodowej.

5. Kierowanie w sprawach trudnych, do specjalistów: doradców zawodowych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych i urzędach pracy.
6. Praca z rodzicami -pedagogizacja oraz sfera informacyjna. Praca z rodzicami obejmuje także: włączanie rodziców jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań informacyjnych szkoły.

WSDZ w pracy z uczniami odbywa się poprzez:

- zajęcia warsztatowe służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania rozwoju i kariery zawodowej,
- zajęcia warsztatowe służące samopoznaniu i określeniu predyspozycji wyznaczających rozwój zawodowy i karierę zawodową,
- zajęcia doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania,
- zajęcia uczące umiejętności redagowania dokumentów aplikacyjnych /CV, list motywacyjny/,
- gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej / zawody, rynek pracy, możliwości kształcenia i zatrudnienia
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów,
- organizowanie uczniowskiego wolontariatu,
- tworzenie możliwości indywidualnej rozmowy z doradcą zawodowym na terenie szkoły,
- indywidualną pracę z uczniami, którzy mogą mieć problemy z wyborem szkoły i zawodu;
- konfrontowanie samooceny uczniów z wymaganiami szkół i zawodów.

WSDZ w działaniach skierowanych do rodziców odbywa się poprzez:

- systematyczne przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach,
- organizowanie spotkań doradczych,
- udostępnianie publikacji/literatury z zakresu doradztwa zawodowego.

WSDZ w działaniach skierowanych do nauczycieli odbywa się poprzez:

- uświadamianie nauczycielom konieczności realizowania programu WSDZ na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego,
- umożliwianie udziału w projektach, kursach i szkoleniach związanych z obszarem doradztwa zawodowego wymiana doświadczeń, baza wiedzy,
- organizowanie lekcji otwartych.

Realizatorzy:

Realizacja zajęć z doradztwa zawodowego odbywa się podczas zajęć doradztwa zawodowego (klasy VII i VIII- 10 godzin w ciągu roku), na godzinach z wychowawcą klas oraz innych zajęciach edukacyjno- wychowawczych z uczniami.

Zajęcia prowadzić mogą: doradca zawodowy, wychowawcy, nauczyciele i specjaliści z urzędu pracy, poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Zakres działań osób zaangażowanych w proces doradczy wynika z ich kompetencji, profilu wykształcenia i podstawy programowej z poszczególnych przedmiotów.

1. **Nauczyciel WOS-u** prezentuje treści dotyczące pracy i przedsiębiorczości, omawia potrzeby człowieka i sposoby ich zaspokajania, przyczyny i skutki bezrobocia, dokumenty aplikacyjne, zaprasza specjalistów doradców zawodowych na warsztaty z uczniami.
2. **Nauczyciel biblioteki** gromadzi i udostępnia literaturę psychologiczną, pedagogiczną, popularyzuje informatory i ulotki na temat oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych, gromadzi czasopisma, wskazuje źródła informacji edukacyjno-zawodowej.
3. **Nauczyciel języka polskiego** uczy prawidłowego przygotowania dokumentów aplikacyjnych, np. CV, listu motywacyjnego.
4. **Nauczyciel biologii** prezentuje zawody medyczne, przyrodnicze. Omawiając anatomię i choroby człowieka zwraca uwagę na przeciwwskazania zdrowotne do wykonywania poszczególnych zawodów.
5. **Pedagog szkolny** wdraża uczniów do pogłębiania wiedzy i umiejętności z zakresu kompetencji społecznych, autoprezentacji, metod radzenia sobie w sytuacjach trudnych, stresogennych itp. Prowadzi indywidualne poradnictwo edukacyjno- zawodowe dla uczniów i ich rodziców.
6. **Wychowawcy** na godzinach wychowawczych – poświęconych realizacji tematyki zawodoznawczej – pogłębiają kompetencje interpersonalne uczniów, prowadzą ćwiczenia integrujące grupę, rozwijające samowiedzę itp.; organizują spotkania z przedstawicielami różnych zawodów z udziałem rodziców, uczestniczą w wycieczkach zawodoznawczych; wspierają uczniów w procesie decyzyjnym; kierują do specjalistów; pełnią funkcję wspierająco- informacyjną dla rodziców.

Efekty:

Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi:

- Dokonać adekwatnej samooceny
- Rozpoznać mocne i słabe strony
- Wymienić zdolności, zainteresowania i umiejętności
- Racjonalnie planować ścieżkę edukacyjno- zawodową
- Analizować źródła informacji edukacyjno -zawodowej
- Potrafi wybrać szkołę ponadpodstawową/ ponadgimnazjalną zgodną z jego zainteresowaniami
- Współpracować w zespole
- Sporządzać CV i list motywacyjny
- Skutecznie się zaprezentować
- Zachować się asertywnie
- Sprawnie się komunikować
- Przewidzieć skutki działań

WSDZ - plan działań

<i>TREŚCI</i>	<i>SPOSOBY REALIZACJI</i>	<i>REALIZATORZY</i>	<i>TERMINY REALIZACJI</i>	<i>OSIĄGNIĘCIA UCZNI</i>
Oddziały przedszkolne- preorientacja zawodowa				
<p>Poznawanie własnych zasobów</p> <p>Zachęcanie uczniów do opisywania swoich zainteresowań, mocnych stron i prezentowania ich w grupie.</p>	-edukacja przedszkolna	wychowawca	I półrocze	<p>Dziecko określa, co lubi robić i co robi dobrze; podaje przykłady różnych zainteresowań;</p> <p>Opowiada osobie na forum grupy</p>
<p>Świat zawodów i rynek pracy</p> <p>Odgrywanie różnych ról zawodowych w zabawie.</p> <p>Uświadomienie nazw zawodów wykonywanych przez osoby z najbliższego otoczenia oraz podstawowej specyfiki pracy w wybranych zawodach.</p>	-edukacja przedszkolna	wychowawca	Cały rok szkolny	<p>Dziecko odgrywa różne role zawodowe w zabawie; podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu, identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;</p> <p>Potrafi wskazać zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których uczestniczy (zakupy, poczta, spektakl...);</p>

				Próbuje posługiwać się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.
Edukacja Poznanie systemu szkolnictwa Uświadomienie potrzeby uczenia się i zdobywania nowych umiejętności.	-edukacja przedszkolna	wychowawca	II półrocze	Dziecko nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej); potrafi nazwać czynności, których lubi się uczyć.
Autorozwój Rozbudzenie myślenia o sobie w przyszłości w odniesieniu do swoich możliwości. Uświadomienie konieczności planowania swoich działań	-edukacja przedszkolna	wychowawca	Cały rok szkolny	Dziecko opowiada, kim chciałoby zostać; na miarę swoich możliwości planuje własne działania (lub działania grupy) poprzez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu; Dziecko podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach (indywidualnie i w ramach grupy).
Klasa I-III szkoła podstawowa				
Poznajmy się Zachęcanie uczniów do opisywania swoich zainteresowań, prezentowania	- edukacja wczesnoszkolna, zajęcia świetlicowe	wychowawcy	Cały rok szkolny	Uczeń zna swoje mocne strony, potrafi powiedzieć, czym się interesuje.

<p>ich w grupie.</p> <p>Zapoznanie uczniów z zainteresowaniami innych ludzi.</p> <p>Poznawanie swoich zalet i mocnych stron.</p>				
<p>Zawód moich rodziców.</p> <p>Odgrywanie różnych ról zawodowych w zabawie.</p> <p>Uświadomienie nazw zawodów wykonywanych przez osoby z najbliższego otoczenia oraz podstawowej specyfiki pracy w wybranych zawodach.</p>	- edukacja wczesnoszkolna, zajęcia świetlicowe	wychowawcy	Cały rok szkolny	<p>Uczeń potrafi wskazać zawody wykonywane przez najbliższych, zna podstawy specyfiki pracy danego zawodu.</p> <p>Uczeń potrafi omówić znaczenie pracy w życiu człowieka</p> <p>Opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu</p>
<p>Po co się uczyć?</p> <p>Uświadomienie potrzeby uczenia się i zdobywania nowych umiejętności.</p>	- edukacja wczesnoszkolna, zajęcia świetlicowe	wychowawcy	Cały rok szkolny	Uczeń potrafi wskazać treści, których lubi się uczyć
<p>Kim będzie Jaś jako Jan?</p> <p>Uświadomienie konieczności planowania swojego rozwoju.</p>	- edukacja wczesnoszkolna, zajęcia świetlicowe	wychowawcy	Cały rok szkolny	<p>Uczeń planuje swoje działania, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu.</p> <p>Uczeń próbuje samodzielnie podejmować</p>

				decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.
Klasa IV-VI szkoła podstawowa				
<p>Poznajemy własne zasoby.</p> <p>Uświadomienie swoich mocnych stron, zainteresowań, zdolności, uzdolnień oraz możliwości wykorzystania ich w różnych dziedzinach życia.</p>	<p>- zajęcia w ramach godziny wychowawczej, indywidualne konsultacje</p>	<p>wychowawca, doradca zawodowy, pedagog, psycholog</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>Uczeń określa swoje zainteresowania, zdolności, uzdolnienia.</p> <p>Podjmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość.</p> <p>Prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia na forum.</p>
<p>Poznajemy świat zawodów i rynek pracy.</p> <p>Uświadomienie różnych grup zawodów i różnych dróg dojścia do nich oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach.</p> <p>Uświadomienie roli pieniądza we współczesnym świecie i jego związku z pracą.</p>	<p>- zajęcia w ramach godziny wychowawczej, poszczególne przedmioty, indywidualne konsultacje</p>	<p>wychowawca, doradca zawodowy, pedagog, nauczyciele poszczególnych przedmiotów</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>Uczeń wie, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka.</p> <p>Uczeń zna czynniki wpływające na wybory zawodowe.</p>
<p>Jak się uczyć?</p>	<p>godziny wychowawczej,</p>	<p>wychowawca, doradca zawodowy, pedagog,</p>	<p>Cały rok</p>	<p>Uczeń zna swój indywidualny sposób nauki, potrafi wskazać przedmioty, których lubi się</p>

Uświadomienie różnych sposobów zdobywania wiedzy. Kształcenie samodzielnego wyszukiwania informacji i korzystania z różnych źródeł wiedzy.	poszczególne przedmioty, indywidualne konsultacje	nauczyciele poszczególnych przedmiotów	szkolny	uczyć.
Moje plany edukacyjne. Kim chcę zostać w przyszłości?	godziny wychowawczej, poszczególne przedmioty, indywidualne konsultacje	wychowawca, doradca zawodowy, pedagog, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	Cały rok szkolny	Uczeń potrafi planować swoje działania, próbuje samodzielnie podejmować decyzje związane z jego osobą.
Klasa VII-VIII szkoła podstawowa				
Dobre myślenie o sobie. Uświadomienie sobie przez uczniów swoich mocnych stron i korzyści jakie płyną z dobrej samooceny.	- zajęcia w ramach godziny wychowawczej, poszczególne przedmioty	Wychowawcy, nauczyciele	I półrocze	Uczeń potrafi wskazać swoje dobre i złe strony, potrafi zaprezentować swoją osobę na forum grupy.
Jak się zmieniamy? Jakim człowiekiem chcę być? Uświadomienie uczniom, że rozwój jest procesem i że każda	-zajęcia w ramach godziny wychowawczej, poszczególne	Wychowawcy, nauczyciele	II półrocze	Uczniowie próbują precyzować plany dalszego kształcenia, myślą pozytywnie o sobie.

osoba ma własne tempo rozwoju. Zastanowienie nad planami na przyszłość i drogą, jaką trzeba przebyć, by je zrealizować.	przedmioty			
Wyrabianie zdolności pozytywnego myślenia o sobie i dalszej drodze kształcenia, kształtowania pożądanego na rynku pracy cech charakteru	- zajęcia w ramach godziny wychowawczej	-pedagog, wychowawcy		Próbują precyzować plany dalszego kształcenia, myślą pozytywnie o sobie
Co nas czyni dorosłymi? Uświadomienie sobie przez uczniów, co to znaczy być dorosłym i co świadczy o dorosłości.	-zajęcia w ramach godziny wychowawczej	wychowawcy	I półrocze	Uczeń jest odpowiedzialny, podejmuje współodpowiedzialność, odróżnia dobre działania od patologii.
Zawody przyszłości.	- udział w przedsięwzięciach lokalnych: targi szkół, giełdy, lekcje pokazowe w szkołach	Wychowawcy, pedagog, nauczyciele	Cały rok szkolny	Poznaje nowoczesne zawody i wymagane kwalifikacje do ich zdobycia.

Przeprowadzenie lekcji WOS w związanych z tematyką zawodoznawczą	- pogadanka, ćwiczenia na lekcji WOS	Nauczyciel wos	Zgodnie z programem	
Kim być- charakterystyka wybranych zawodów. Zapoznanie z wybranymi przez uczniów zawodami.	-zajęcia w ramach godziny wychowawczej, techniki, informatyki - rozmowy indywidualne - wycieczki do firm - spotkania z przedstawicielami zawodów	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog	Cały rok szkolny	Uczniowie próbują precyzować plany dalszego kształcenia, myślą pozytywnie o sobie. Próbują umiejscawiać siebie w wybranym zawodzie.
Szkoły ponadpodstawowe w naszym regionie. Informator aktualnych kierunków i profili w szkołach ponadpodstawowych.	-warsztaty z doradcą zawodowym	Doradca zawodowy, wychowawcy, pedagog	II półrocze	Uczniowie znają listę szkół ponadpodstawowych w Siedlcach, analizują oferty szkół pod względem swoich możliwości i zainteresowań, uczeń wie, do jakiego zawodu i/lub dalszej ścieżki edukacyjnej przygotowują poszczególne szkoły.

Nauka pisania dokumentów aplikacyjnych, np. CV, listu motywacyjnego	- ćwiczenia	Nauczyciele języka polskiego, WOS	Zgodnie z programem	Uczniowie potrafią samodzielnie napisać list motywacyjny i życiorys.
Przeprowadzenie lekcji WOS w kl. III związanych z tematyką zawodoznawczą	- pogadanka, ćwiczenia na lekcji WOS	Nauczyciel WOS	Zgodnie z programem	
Oferta szkół ponadgimnazjalnych prezentowana na terenie szkoły	- prezentacja	Przedstawiciele szkół ponadpodstawowych wychowawcy	kwiecień	Poznanie przez uczniów aktualnej oferty szkół ponadpodstawowych.
Zorganizowanie wycieczek do szkół ponadgimnazjalnych		wychowawcy	II półrocze	
Aspekty wyboru szkoły i planowania kariery zawodowej. Rola rodziców w tej sytuacji wychowawczej.	- pogadanka dla rodziców	Doradca zawodowy, wychowawcy, pedagog	I półrocze	Zaangażowanie rodziców w planowanie kariery zawodowej dzieci. Informacja na co należy zwrócić uwagę przy wyborze szkoły i dalszej drogi kształcenia.

Ewaluacja:

Metody:

- wywiad (uczniowie, rodzice, absolwenci)
- obserwacja
- zgromadzone materiały, ćwiczenia, wypełnione testy.